

KLAUDIA M. KAPTUR

Koncepcja „dzielnej ofiary” a obszary kulturowo-prawnej dyskryminacji instytucjonalnej kobiet w Polsce

Streszczenie

Dyskryminacja instytucjonalna kobiet w Polsce jest problemem społecznym, który występuje mimo konstytucyjnych gwarancji w zakresie równości i równouprawnienia płci i regulacji ustawowych przewidujących środki wyrównawcze. Artykuł jest analizą możliwości zastosowania koncepcji dzielnej ofiary autorstwa M. Marody jako środka projektowania działań kompensacyjnych w legislacji i egzekwowaniu, które pomogą wyeliminować dyskryminację instytucjonalną. Dyskryminacja instytucjonalna określana jest w doktrynie jako dyskryminacja występująca na poziomie danej instytucji, organizacji lub nawet społeczeństwa rozumianego jako ogół obywateli państwa.

W pracy przeanalizowano czynniki kulturowe i społeczne, które warunkują lub przyczyniają się do pogłębienia nierówności w sytuacji prawnej i społecznej kobiet. Artykuł identyfikuje również obszary dyskryminacji instytucjonalnej w Polsce, między innymi: rynek pracy, prawa rodzicielskie, prawa socjalne, dostęp do funkcji politycznych oraz udział w życiu publicznym.

Analiza krajowej regulacji prawnej oraz przepisów implementowanych z prawa unijnego wskazuje na niejednorodność ochrony przed dyskryminacją. W artykule zaproponowano warunki i zasady zastosowania szczególnych rozwiązań prawnych ustalających standardy antydyskryminacyjne, znajdujące zastosowanie w obecnych uwarunkowaniach społecznych w Polsce.

Koncepcja dzielnej ofiary jest faktem społecznym, który prawodawca powinien uwzględnić przy projektowaniu polityki prawa, aby móc uniknąć napięć społecznych i opracować skuteczne rozwiązania prawne przeciwdziałające dyskryminacji.

Słowa kluczowe: dyskryminacja instytucjonalna – dzielna ofiara – kulturowe przyczyny dyskryminacji – unijna i krajowa regulacja antydyskryminacyjna